

Lokal biblioteksplan

2019-2022

Antagen av kommunfullmäktige 2019-12-16, § 156

Innehåll

1	Biblioteksplan	3
1.1	Inledning	3
1.2	Syfte	3
1.3	Ansvar och finansiering	3
1.4	Folkbibliotekets uppdrag	4
1.5	Fagersta folkbiblioteks vision	4
2	Bibliotekets roller	4
2.1	Information- och kunskapscentrum	5
2.1.1	Läsfrämjande	5
2.1.2	Medieurval och medieförsörjning	6
2.2	Kultur- och mötescentrum	6
2.2.1	Barn- och ungdomskultur	6
2.3	Folkbibliotekens fokusgrupper	6
2.3.1	Personer med funktionsnedsättning	7
2.3.2	Personer med annat modersmål än svenska	7
2.3.3	Nationella minoriteter	8
2.3.4	Barn och Unga	8
2.4	Digital delaktighet	9
2.5	Skolbiblioteken	9
2.6	Medarbetare	9
3	Samverkan	10
3.1	Lokal samverkan	10
3.2	Regional samverkan	10
3.3	Nationell samverkan	10
3.4	Internationell samverkan	11
4	Mål	13
4.1	Folkbiblioteksverksamhet	13
4.2	Skolbiblioteksverksamhet	15

1 Biblioteksplan

1.1 Inledning

Biblioteken i Fagersta kommun är viktiga för den demokratiska utvecklingen och för samhällsutvecklingen i stort. De främjar läsande, lärande, kreativitet och förståelse för andra människors livssituation. Bibliotekens personal arbetar dagligen med kunskapsförmedling, språkutveckling, livslångt lärande och bidrar till att minska den digitala klyftan i Fagersta.

Biblioteken i Fagersta kommun ska vara tillgängliga och lokala mötesplatser som är öppna för alla. Verksamheten finns i centrala Fagersta och som ett föreningsdrivet bibliotek i Engelsberg. Skolbiblioteksverksamhet finns i skolorna i kommunen. Digital och uppsökande verksamhet kompletterar de fysiska biblioteken. Biblioteken är, och ska fortsätta vara, viktiga för Fagersta.

1.2 Syfte

Syftet med biblioteksplanen är att peka ut riktningen för bibliotekens verksamheter. Planen fokuserar på bibliotekens användare och på omvärldsfaktorer som kan komma att påverka bibliotekets verksamhet och utveckling. Planen ska kunna läsas och användas för den som vill förstå, använda, ställa krav på eller samarbeta med biblioteken inom Fagersta kommun. Den ska beskriva folkbibliotekets huvuduppgifter och åtaganden, samt redogöra för vilka andra biblioteksverksamheter som finns inom Fagersta kommun. Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige, och är ett styrdokument för biblioteken i Fagersta kommun. Den ska uppdateras vart fjärde år.

Till grund för denna biblioteksplan ligger bibliotekslagens 17§ som säger att kommuner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Biblioteksplanens uppföljningsbarhet är avgörande för att planen ska fungera som verktyg för bibliotekspersonal, politiker och kommuninvånare.

Kungliga biblioteket och Kulturrådet kräver att biblioteksplan för samtliga biblioteksverksamheter där kommunen är huvudman ska ha påbörjats senast den 15 december 2015. En separat och mer omfattande skolbiblioteksplan finns för skolbiblioteksverksamheten i Fagersta kommun.

Utgångspunkt för folkbibliotekens verksamhet finns i Bibliotekslagen (2013:801) se bilaga Bibliotekslag, skollagen (2010:800), FN:s konvention om barns rättigheter samt konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, IFLA:s och Unescos biblioteksmanifest samt Regional kultur- och biblioteksplan 2019-2022.

1.3 Ansvar och finansiering

I bibliotekslagen 3§ står att ansvaret för folkbiblioteken ligger hos kommunerna och i 6§ står att varje kommun ska ha folkbibliotek. För Fagersta folkbibliotek ansvarar utbildnings- och fritidsnämnden.

För skolbiblioteken i Fagersta kommun ansvarar utbildnings- och fritidsnämnden.

Biblioteksplanen ska följas upp och utvärderas minst vart 4:e år. Revidering bör också göras vid större förändringar i kommunens verksamhet som påverkar biblioteksverksamheten.

Ansvar för uppföljningen av biblioteksplan ligger hos utbildnings- och fritidsnämnden. Utifrån biblioteksplanen görs handlingsplaner för respektive biblioteksverksamhet. Ansvar för dessa underplaner gör bibliotekschefen i samarbete med övrig bibliotekspersonal när det gäller folkbibliotekets verksamhet. För skolbibliotekets handlingsplaner ansvarar respektive rektor.

1.4 Folkbibliotekets uppdrag

Folkbiblioteket har en viktig funktion i det demokratiska samhället, vilket poängteras i bibliotekslagen 2§. Folkbibliotek är till för alla, oberoende av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion, nationalitet, språk eller social status. Den grundlagsfästa yttrandefriheten kräver att alla har tillgång till ett språk liksom till kunskap och information. Demokrati är ledordet genom hela folkbibliotekets verksamhet. Läsförståelse, informationskompetens och digital kompetens är förutsättningar för ett aktivt medborgarskap. Den digitala delaktigheten är särskilt utpekad i bibliotekslagen.

Bibliotekslagens 9§ tillförsäkrar varje invånare i Sverige tillgång till bibliotek med avgiftsfria lån. Lagen förpliktar även de svenska biblioteken att samverka sinsemellan. Det övergripande uppdraget är formulerat i 2§ i bibliotekslagen: ”Biblioteken i det allmänna ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt”.

Lagen lyfter också fram prioriterade grupper, som personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. Folkbiblioteken ska ge tillgång till litteratur, och dess utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet och stimulera till läsning. Bibliotekens arbete ska även främja barn och ungas språkutveckling.

1.5 Fagersta folkbiblioteks vision

Biblioteksverksamheten ska vara flexibel och förändringsbenägen så att man kan följa med i den snabba utvecklingen och anpassa sig efter samhällets krav på ny teknik och behov vad gäller information och demokratisk utveckling. För att främja samhällets demokratiska utveckling ska biblioteket vara en lättillgänglig och attraktiv mötesplats för invånarna, samt gynna läsning och erbjuda kulturupplevelser.

2 Bibliotekets roller

Folkbibliotek är en samhällsresurs som erbjuder fri tillgång till information, litteratur och kultur och som ska inspirera alla att ta del av det. Detta är en grundförutsättning för såväl demokrati-, yttrande- och informationsfrihet och ger invånarna möjlighet att genom informationssökning själva bilda sig en uppfattning.

Folkbibliotekets stryka är dess opartiskhet i politiska och religiösa frågor. Folkbibliotek är en icke-kommersiell frizon, gratis och öppen för alla. Den fria tillgången är grunden för folkbiblioteksverksamheten. Till folkbiblioteket är alla välkomna!

Folkbibliotekets kärnverksamhet är inköp och förmedling av litteratur och information i olika format. Denna verksamhet är avgiftsfri och regleras i bibliotekslagen (2013:801) 9§. Övriga

avgiftsfria tjänster är barnverksamhet och uppsökande verksamhet riktad till äldre och funktionshindrade samt personer med annat modersmål än svenska.

Folkbiblioteket är både ett informations- och kunskapscentrum såväl som ett kultur- och mötescentrum.

2.1 Information- och kunskapscentrum

Folkbibliotekets huvuduppgift är att vara tillgängligt för alla och att utgöra ett centrum för lärande, såväl formellt som informellt. Biblioteket är en plats för mötet med samtiden, historien och framtiden.

I bibliotekslagen 2§ står att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Folkbiblioteket ska som lokalt kunskapscentrum göra kunskap och information, vad gäller såväl referensservice som kommunal- och samhällelig information, tillgänglig för allmänheten och vara behjälplig med informationssökning och informationsförmedling.

En god biblioteksverksamhet präglas av att vissa bastjänster finns att tillgå vid folkbiblioteket. Bastjänsterna innebär fri tillgång till litteratur och information, såväl fysisk som digital. Bibliotekets utbud ska vara aktuellt och intressant, erbjuda IT-baserade informationstjänster, personal med adekvat utbildning och pedagogisk kompetens samt lyhördhet för kundernas behov. I det samtida folkbiblioteket ska medborgarna ges goda möjligheter till inflytande över utbudet. Användarens kompetens, behov och önskemål ska följa den informationsteknologiska utvecklingen i samhället. Personalen ska ha förmågan att hjälpa besökare att orientera sig i ett nytt digitalt medielandskap.

Folkbiblioteken ska särskilt främja och stimulera till läsning. Bibliotek har stor betydelse för språk- och läsutvecklingen inte bara hos barn och unga, utan för alla medborgare. En person kan också söka upplevelser på ett folkbibliotek utan andra avsikter än att få njuta, vara och betrakta. En betydelsefull kunskap uppkommer då man upptäcker det som på förhand inte var bestämt eller uppenbart. Att bli överraskad och få möta det oväntade. Att uppleva!

2.1.1 Läsfrämjande

Litteraturförmedling och läsfrämjande arbete är några av folkbibliotekets huvudsakliga uppgifter. I bibliotekslagen 2§ samt 7§ är skrivet att folkbibliotek ska främja läsning och tillgång till litteratur.

Läsning förmedlar insikt och förståelse för människors olika livssituationer och behov, likväl som tillfällen till upplevelser och förströelse. Bibliotekens lässtimulerande arbete är viktigt för att väcka lust och inspiration till läsning. Att läsa och förstå en text är en förutsättning för att kunna söka och värdera information.

Lusten att läsa grundläggs tidigt. Läsandet har stor betydelse för fantasin och kreativiteten.

2.1.2 Medieurval och medieförsörjning

Folkbibliotekets medieurval ska garantera Fagerstabornas möjligheter till en fri och jämlik tillgång till information och upplevelser. På folkbiblioteket ska finnas ett stort utbud för alla åldrar, på många språk och i olika format.

Biblioteket ska ha ett brett utbud av medier i fysisk och digital form, baserat på ekonomiska resurser och efterfrågan. Det ska finnas både populär och smal litteratur. Biblioteket ska tillhandahålla såväl ny som äldre litteratur.

Fagersta folkbibliotek köper in medier enligt de medieurvalsprinciper som upprättats i medieplanen.

2.2 Kultur- och mötescentrum

Folkbiblioteket är ett av de få offentliga rum i dagens samhälle som är öppet för alla. Biblioteket ska erbjuda kommuninvånarna en trivsamt, trygg och inspirerande miljö. Folkbiblioteket är en samlingspunkt i lokalsamhället – en plats där det finns möjlighet till möten och samvaro.

Biblioteket utgör samtidigt en plats för lugn och ro och fördjupning.

Folkbiblioteket ska vara en naturlig plats för kulturella aktiviteter och aktuell debatt.

I bibliotekslagen 2§ framkommer det att folkbibliotek ska främja kulturella verksamheter.

Folkbiblioteket erbjuder kulturupplevelser såsom sagostunder, författarbesök, bokpresentationer, utställningar, cirklar, föreläsningar, musik med mera.

Biblioteket ska vara en plats där såväl professionella kulturutövare liksom skolelever och amatörer får möjlighet att visa upp sina verk för andra. Programverksamheten som bedrivs ska vara bred och öppen för alla.

2.2.1 Barn- och ungdomskultur

Barn- och ungdomskulturgruppen utgörs av representanter från folkbibliotek, förskola, grundskola och särskola. Barn- och ungdomskulturgruppen arrangerar och samordnar ett allsidigt utbud av kulturaktiviteter för barn och ungdomar mellan 2 och 16 år i Fagersta kommun. De program som barn- och ungdomskulturgruppen anordnar ska vara av hög kvalitet.

En särskilt utvald grupp med representanter från Fagersta bibliotek och grundskola arrangerar skolbio och ska stimulera eleverna till eget filmskapande.

2.3 Folkbibliotekens fokusgrupper

Det är viktigt att tillgänglighetsaspekten genomsyrar hela biblioteksverksamheten både vad gäller lokaler, öppettider, medieformat och tillgång till information.

Fagersta bibliotek ska vara tillgängligt för alla, och behandla alla människor jämlikt och inkluderande oavsett bakgrund, ålder, kön, sexuell läggning, könsidentitet, funktionsnedsättning eller ärende och oberoende av religiös och politisk uppfattning.

Bibliotekens uppdrag att ägna särskild uppmärksamhet åt vissa prioriterade grupper har förtydligats och utvidgats i den nya bibliotekslagen.

De prioriterade grupperna framkommer i 5§ bibliotekslagen:

- Personer med funktionsnedsättning
- Personer med annat modersmål än svenska

- Nationella minoriteter

Folkbiblioteken har också i uppdrag att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja språkutveckling och stimulera till läsning, vilket poängteras i 8§.

Bibliotekslagen liksom satsningarna på läs- och litteraturfrämjande stärker kraftigt bibliotekens möjligheter att utveckla läsfrämjande arbete och uppsökande verksamhet. Arbete med innovativa idéer, utveckling av metoder, förändrings- och utvecklingsarbete på biblioteken med fokus på litteratur- och läsfrämjande samt digitalisering kräver ytterligare satsningarna framöver.

Detta med referens till bibliotekslagens skrivningar om tillgänglighet, demokrati och skyldigheter gentemot alla medborgare, inklusive prioriterade grupper.

2.3.1 Personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning utgörs av en målgrupp med många olika former av funktionsnedsättning. Dessa grupper ska, oavsett funktionsnedsättning, ha samma möjligheter att ta del av bibliotekets utbud som andra. Därför är det ytterst viktigt att folkbibliotek inte enbart ses som en fysisk plats, utan som en verksamhet.

För dessa grupper erbjuder biblioteket anpassade medier såsom Daisytalböcker, Storstilsböcker, lättlästa böcker och dagstidningar. Biblioteket har tillstånd enligt 17§ i upphovsrättslagen att ladda ned och iordningsställa Daisytalböcker från Myndigheten för Tillgängliga Medier (MTM).

Biblioteket har även talbokstillstånd att registrera låntagare för egen nedladdning av talböcker via MTMs webbsida och appen Legimus.

För barn och ungdomar med funktionsnedsättning finns material på bibliotekets Äppelhylla. Det finns bland annat Daisytalböcker, böcker på teckenspråk samt bilderböcker med teckenstöd för den hörselskadade, taktila bilderböcker, lättlästa böcker, rörlig bild med teckenspråk och mycket annat.

Biblioteket erbjuder Boken kommer-service för personer som inte själva kan ta sig till bibliotekslokalen på grund av sjukdom, hög ålder eller funktionsnedsättning. Denna uppsökande verksamhet är i enlighet med bibliotekslagen, avgiftsfri.

2.3.2 Personer med annat modersmål än svenska

Folkbiblioteket är en viktig plats för människor från andra länder och kan i sin roll som mötesplats underlätta integration och kontakter med det nya samhället. Biblioteket ska hjälpa till att bygga broar mellan ”nya och gamla” Fagerstabor och vara ett forum för det mångkulturella samhället. Kontakten mellan olika kulturer och kunskaper om dessa ska stimuleras genom programverksamhet.

Folkbiblioteket ska i sitt medieutbud spegla mångfalden i samhället och tillhandahålla böcker på lättläst svenska, böcker och tidskrifter på andra språk, ordböcker, språkkurser samt erbjuda tillgång till datorer. Biblioteket ska eftersträva att erbjuda kommuninvånarna litteratur på sitt modersmål avgiftsfritt. Biblioteket ska införskaffa ett visst fast bestånd av framför allt barnböcker men även litteratur för vuxna på efterfrågade språk.

2.3.3 Nationella minoriteter

I januari 2010 trädde Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (Minoritetslagen) i kraft. Lagen innebär att de nationella minoritetsspråken skall skyddas och främjas och att de nationella minoriteterna ska kunna bevara och utveckla sin kultur.

Finska språket är ett av de nationella minoritetsspråken. Språket har särskilt starkt skydd i ett så kallat finskt förvaltningsområde. Sedan den 1 februari 2014 är Fagersta kommun ett finskt förvaltningsområde.

Folkbiblioteket ska köpa in böcker och tidskrifter på finska och biblioteket ska sträva efter att ha tillgång till finsktalande personal. Biblioteket ska stödja förvaltningsområdet i arbetet med språkitalisering och med spridning av finsk kultur och historia.

2.3.4 Barn och Unga

Barn och unga är en prioriterad grupp för biblioteksverksamheten. Bibliotekslagen 6§ lyder: Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur anpassad till deras behov

FN:s konvention om barnets rättigheter ska genomsyra hela verksamheten. I denna sägs bland annat att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut. Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. Varje barns rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, religionsfrihet och föreningsfrihet ska respekteras. Ett barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning har rätt till sitt språk, sin kultur och religion. Barn har också rätt till kulturella upplevelser utanför lärandets ramar och för dess egen skull.

Läsning förmedlar insikt och förståelse för människors olika livssituationer och behov, likväl som tillfällen till upplevelser och förströelse. Bibliotekens lässtimulerande arbete är viktigt för att väcka lust och inspiration till läsning. Att läsa och förstå en text är en förutsättning för att kunna söka och värdera information. Lusten att läsa grundläggs tidigt. Läsandet har en stor betydelse för fantasin och kreativiteten som påverkar den egna skriftliga produktionen i stor utsträckning. Genom att läsa böcker förbättras språkkänslan och läshastigheten ökar.

Biblioteket ska vara en naturlig mötesplats för barn, ungdomar och deras familjer. Bibliotekets arbete mot dessa grupper bygger på Barnkonventionens mål och värderingar. Biblioteket ska ständigt arbeta för förnyelse och exponering av medier för att väcka nyfikenhet för barn och unga i alla åldrar.

Folkbiblioteket ska erbjuda kulturupplevelser såsom sagostunder, författarbesök, bokpresentationer, utställningar, cirklar med mera. Aktiviteter för barn och unga ska vara en naturlig del av verksamheten.

För barn och ungdomar med funktionsnedsättning finns det material på bibliotekets Äppelhylla (se 2.3.1) som är anpassade för deras behov. Teknikutvecklingen och nya medier ger dessa grupper en större möjlighet att utveckla sina färdigheter. Barn med annat modersmål än svenska ska erbjudas litteratur på sitt modersmål.

2.4 Digital delaktighet

Biblioteken har de senaste åren präglats av snabb teknikutveckling. Boken och tryckta medier utgör fortfarande basen för biblioteksverksamheten. Ny teknik och förändrade informationsvanor ställer krav på både anpassning och förändring av utbud och tjänster. Folkbiblioteken bör ligga i framkant när det gäller digital utveckling.

Den digitala utvecklingen accelererar allt snabbare och Fagersta bibliotek ska vara en naturlig del av denna utveckling. Biblioteken kan och bör agera kontaktyta mellan de som kan ta till sig den nya tekniken och de som ännu står utanför.

Ett väl fungerande bibliotek är beroende av en bra IT-infrastruktur. Kunskaper om källkritik och informationssökning är av allt större vikt för att kunna erbjuda biblioteksbesökare god service.

Foto av: Hans Prinsen/Mostphotos

2.5 Skolbiblioteken

Samtliga elever i Fagersta ska ha tillgång till ett skolbibliotek inom den egna skolenhetens lokaler. Det ska vara möjligt för alla elever att kunna använda skolbiblioteket i den egna undervisningen. Skolbibliotekets personal ska vara kompetent med ett bemötande som inger servicekänsla. Rektor ansvarar för att skolbiblioteket används som en pedagogisk resurs av lärare och elever.

2.6 Medarbetare

Alla besökare ska kunna förvänta sig ett gott och professionellt bemötande. Det dagliga arbetet i biblioteket ställer allt högre krav på social- och ämneskompetens hos personalen. Regelbunden fortbildning är nödvändig för att möta omvärldens krav, som kan gälla alltifrån referensfrågor, frågor kring ny teknik, hjälp med att ladda ner e-böcker till bemötande av personer med synliga och osynliga funktionsnedsättningar.

I biblioteksvärlden ökar behovet av läsfrämjande insatser, rådgivning och informationssökning. Fackutbildad, kunnig och serviceinriktad personal ska ge råd och vägledning i sökandet efter upplevelser eller kunskap i bibliotekets samlingar, e-medier, databaser samt på Internet. En grundförutsättning för ett kvalitativt biblioteksarbete är att medarbetarna kontinuerlig kompetensutvecklas inom ny teknik avseende läs-, lär- och digitala verktyg för att kunna handleda medborgarna och utveckla medie- och informationskunnighet.

Bibliotekspersonalens kompetens ska användas på ett för verksamheten så effektivt sätt som möjligt. Personalstyrkan ska vara rätt dimensionerad för att mål och åtaganden ska kunna uppnås.

3 Samverkan

Fagersta bibliotek ska vidga sina samarbeten på lokal, regional och nationell nivå med andra aktörer för att nå medborgarna i större utsträckning. All samverkan bör präglas av nytänkande och den övergripande målsättningen ska vara att förbättra kvalitativ biblioteksverksamhet.

3.1 Lokal samverkan

Fagersta bibliotek ska aktivt söka samarbeten på lokal nivå med olika verksamheter och föreningar som berörs av bibliotekets verksamhet. Genom samverkan med andra aktörer kan bibliotekens kunskap om närsamhället öka. Biblioteksverksamheten är i sin tur beroende av ett bra IT stöd genom kommunens IT-avdelning.

Allmänhetens synpunkter är också viktiga för att utforma en bra folkbiblioteksverksamhet. Samarbete sker mellan skolbiblioteken och folkbiblioteket i form av bokskola, beställningar av böcker och boklådor samt arbetet med barnkulturgruppen. Skolbibliotekarien ska samverka med skolans personal.

3.2 Regional samverkan

Sedan 2015 pågår ett samverkansprojekt, Bibliotek i Västmanland, mellan folkbiblioteken i alla kommunerna. Målet är att utveckla samverkan mellan kommunernas folkbiblioteksverksamhet i länet. Detta kopplar mot 11 § och 14 § i Bibliotekslagen. Syftet är att öka servicegraden och tillgängligheten till bibliotekstjänster i hela länet. Även sjukhusbiblioteket inom Region Västmanland ingår i delar av samarbetet. Projektets målområden omfattar upphandling av RFID, biblioteksdatasystem och webbplats, gemensamt mediebestånd, lånekort, transporter, databaser, kompetensöverföring samt marknadsföring. Under planperioden ska ett nytt webbaserat biblioteksdatasystem och en gemensam webbplats implementeras i alla kommuner. I samband med byte av system går också alla folkbiblioteken in i det nationella samarbetet Libris för att tillhandahålla katalogposter. Grundutbudet ska vara lika för alla kommunerna. På den gemensamma webbplatsen ska invånarna kunna hitta ett utbud av medier, evenemang, databaser och annan information. Här kommer även biblioteksanvändaren att kunna nå sina sidor för att låna om och reservera medier. Webbplatsen kommer att ha stor betydelse för marknadsföring av biblioteken.

Andra samverkansaktörer är regionala kulturverksamheter samt studieförbund.

3.3 Nationell samverkan

På nationell nivå finns bland andra Kungliga biblioteket med sekretariatet för en nationell biblioteksstrategi, Svensk biblioteksförning, Statens kulturråd och Sveriges kommuner och landsting. De är alla viktiga aktörer inom svenskt biblioteksväsende, och deras verksamheter påverkar på olika sätt folkbibliotekens utveckling och villkor.

Samverkan sker med Kungliga biblioteket som tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna ska följa upp hur de antagna lokala biblioteksplanerna utformats och hur de används. Kungliga bibliotekets uppdrag innebär bland annat att utöva nationell överblick, att främja samordning, att fördela bidrag och att samla in statistik.

Kungliga biblioteket ansvarar för drift och utveckling av nationella bibliotekssystem: den nationella samkatalogen för forskningsbibliotek, fjärrlån (lån mellan bibliotek) och andra kringliggande system och tjänster. Verksamheten bygger på samverkan mellan biblioteken. Kungliga bibliotekets målsättning är att utveckla Libris till en nationell katalog.

Internationella biblioteket i Stockholm hanterar bland annat lån och depositioner som rör mångspråkig litteratur och är ett nationellt kompetenscenter för folk- och skolbibliotek. I bibliotekets uppdrag från Kungliga biblioteket framgår att Internationella biblioteket utför konsultativt- och utvecklingsarbete.

När det gäller kompletterande litteraturförsörjning hjälper Internationella biblioteket till med litteratur på udda eller mindre utbredda språk, eller på språk som är svåra att finna i Sverige.

För folkbiblioteken innebär detta att varje bibliotek ska ansvara för de stora etablerade språken som finns att köpa i Sverige, medan Internationella biblioteket kompletterar med i första hand smalare ämnesbeställningar och enstaka titlar.

Myndigheten för tillgängliga medier tillhör Kulturdepartementet och har regeringens uppdrag att i samverkan med andra bibliotek tillgodose de behov av litteratur som personer med synnedsättning och andra läsnedsättningar har. Fagersta bibliotek har talbokstillstånd.

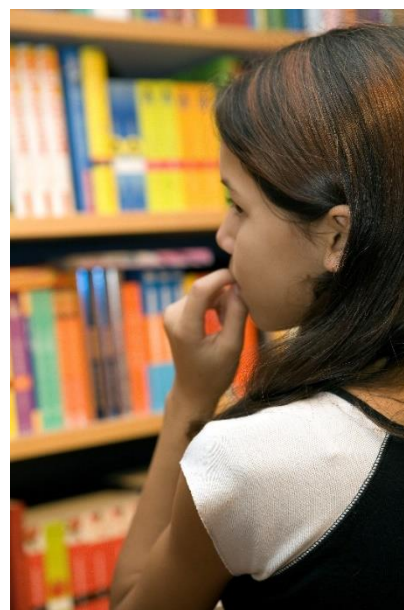
3.4 Internationell samverkan

En viktig utgångspunkt för folkbibliotekens verksamhet är Unesco:s folkbiblioteksmanifest som antogs år 1994. Där sägs bl.a. att ”frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet. Medborgarnas eget deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av en fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information”.

Ytterligare en viktig aspekt för folkbibliotekens verksamhet är EU:s åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande. Kompetenser definieras här som en kombination av kunskaper, färdigheter och attityder som är anpassade till det aktuella området. Nyckelkompetens är den kompetens som alla individer behöver för personlig utveckling, aktivt medborgarskap, social integration och sysselsättning. Denna referensram omfattar

- Kommunikation på modersmålet
- Kommunikation på främmande språk
- Matematiskt kunnande och grundläggande vetenskaplig och teknisk kompetens
- Digital kompetens
- Lära att lära, förmågan att fullfölja och organisera det egna lärandet
- Social och medborglig kompetens
- Initiativförmåga och företagande
- Kulturell medvetenhet och kulturella uttrycksformer

Alla kompetenser anses lika viktiga, eftersom var och en av dem kan bidra till ett framgångsrikt liv i ett kunskapssamhälle.

Mål

3.5 Folkbiblioteksverksamhet

Verksamhetsmål	Mätmetod	Förklaring till valt mål
Fagersta bibliotek ska erbjuda ett genomtänkt, attraktivt och relevant mediebestånd som ska var tillgängligt för alla	85 % av beståndet ska finnas i öppna hyllor	Utföra relevanta inköp och vara lyhörd för kundernas önskemål. Presentationen ska väcka nyfikenhet och läslust. Gallra magasinerade böcker och vara varsamma med magasinering.
Fagersta bibliotek ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga	30 % av bibliotekets nyförvärv av medier ska riktas till barn och unga	Bibliotekets prioriteringar
Fagersta bibliotek ska prioritera personal med adekvat utbildning	75 % av årsverken i bibliotekets kärnverksamhet ska utföras av bibliotekarier Vid rekrytering av personal till för biblioteket nya verksamhetsområden, kan nya kompetenser komma att prövas	Bibliotekets prioriteringar
Fagersta bibliotek ska främja digital delaktighet	100 % av bibliotekets tillsvidareanställda ska ha kunskap om vad medie- och kommunikationskompetens innebär 30 % av de publika aktiviteterna ska ha utgångspunkt i digital delaktighet	Samverka med föreningsliv, regionala kulturverksamheter, studieförbund och andra bibliotek gällande kompetensutbildning och kortkurser. Erbjuder olika former av IT-handledning på biblioteket
Fagersta bibliotek ska stimulera till läslust	60 % av de publika aktiviteterna ska ha utgångspunkt läsfrämjande	Erbjuder ett brett utbud av medier för läslust och eget lärande. Tillämpa nya metoder i användandet av ny teknik i det läsfrämjande arbetet i samarbete med regionala kulturverksamheter

<p>Fagersta bibliotek ska utvecklas som kultur- och mötescentrum och vara en angelägen och inkluderande mötesplats</p>	<p>50 % av de publika aktiviteterna ska genomföras i samarrangemang med andra aktörer.</p> <p>30 % av de publika aktiviteterna ska vända sig mot grupper med annat modersmål än svenska</p>	<p>Samverka med föreningsliv, regionala kulturverksamheter och civilsamhället</p>
<p>Fagersta bibliotek ska erbjuda en jämn fördelning av kulturinslag i de olika åldersgrupperna</p>	<p>100 % av barn och ungdomar ska erbjudas kulturprogram</p> <p>85 % av föreställningarna ska arrangeras tillsammans med andra arrangörer</p>	<p>Erbjuda minst ett kulturprogram/år och åldersgrupp</p> <p>Samverka med lokala föreningar</p>
<p>Fagersta bibliotek ska nå alla barn</p>	<p>100 % av nyfödda barn och 3-åringar i kommunen ska ha erbjudits en gåvobok</p> <p>100 % av 6-åringarna ska ha besökt biblioteket i förskoleklass för att erhålla 6-årsboken.</p>	<p>Samarbeta med regionala kulturverksamheter, BVC och förskoleklasser</p>
<p>Fagersta bibliotek ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med annat modersmål än svenska</p>	<p>20 % av bibliotekets nyförvärv av medier ska vara på andra språk än svenska</p> <p>25 % av bibliotekets nyförvärv av medier på andra språk än svenska ska riktas till barn och unga</p>	<p>Bibliotekets prioriteringar</p>
<p>Fagersta bibliotek ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med finska som modersmål</p>	<p>Nyförvärv av medier på finska ska göras årligen</p> <p>10 % av bibliotekets nyförvärv av medier på finska ska riktas till barn och unga</p>	<p>Samverka med Finskt förvaltningsområde</p>

Skolbiblioteksverksamhet

Verksamhetsmål
En utökning med 100 % för en skolbibliotekarie för förskoleklass- årskurs 6 i kommunen
Skolbiblioteket ska vara tillgängligt under hela skoldagen
Skolbiblioteket ska vara bemannat av en skolbibliotekarie minst två dagar i veckan
Skolbibliotekarien ska ha ett nära samarbete med pedagogerna
Skolbibliotekarien ska ha läsgrupper på respektive skola
Det ska finnas en för verksamheten relevant budget samt de tekniska lösningar och hjälpmedel som verksamheten kräver.